

SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS

2010 m. liepos 13 d.

pagal Sutarties 140 straipsnio 2 dalį dėl euro įvedimo Estijoje 2011 m. sausio 1 d.

(2010/416/ES)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis), ypač į jos 140 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos ataskaitą,

atsižvelgdama į Europos centrinio banko ataskaitą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos svarstymą,

atsižvelgdama į Tarybos narių, atstovaujančių valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, rekomendaciją,

kadangi:

(1) Trečiasis Ekonominės ir pinigų sąjungos (toliau – EPS) etapas prasidėjo 1999 m. sausio 1 dieną. 1998 m. gegužės 3 d. Briuselyje vykusiame valstybių arba vyriausybių vadovų susitikime Taryba Sprendimu 98/317/EB⁽¹⁾ nusprendė, kad Belgija, Vokietija, Ispanija, Prancūzija, Airija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Portugalija ir Suomija atitiko būtinas sąlygas įvesti bendrą valiutą 1999 m. sausio 1 d.

(2) Sprendimu 2000/427/EB⁽²⁾ Taryba nusprendė, kad Graikija atitiko būtinas sąlygas įvesti bendrą valiutą 2001 m. sausio 1 d. Sprendimu 2006/495/EB⁽³⁾ Taryba nusprendė, kad Slovėnija atitiko būtinas sąlygas įvesti

bendrą valiutą 2007 m. sausio 1 d. Sprendimais 2007/503/EB⁽⁴⁾ ir 2007/504/EB⁽⁵⁾ Taryba nusprendė, kad atitinkamai Kipras ir Malta atitiko būtinas sąlygas įvesti bendrą valiutą 2008 m. sausio 1 d. Sprendimu 2008/608/EB⁽⁶⁾ Taryba nusprendė, kad Slovakija atitiko būtinas sąlygas įvesti bendrą valiutą 2009 m. sausio 1 d.

(3) Vadovaujantis prie Europos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo dėl tam tikrų su Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste susijusių nuostatų 1 dalimi, Jungtinė Karalystė pranešė Tarybai, kad neketina pereiti prie trečiojo EPS etapo 1999 m. sausio 1 d. Šis pranešimas nuo tada nepakeistas. Vadovaudamasi prie Europos bendrijos steigimo sutarties sutarties pridėto Protokolo dėl tam tikrų su Danija susijusių nuostatų 1 dalimi ir 1992 m. gruodžio mėn. Edinburge priimtu valstybių ar vyriausybių vadovų sprendimu, Danija Tarybai pranešė, kad nedalyvaus trečiajame EPS etape. Danija nereikalavo inicijuoti Sutarties 140 straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros.

(4) Pagal Sprendimą 98/317/EB Švedijai taikoma išimtis, kaip apibrėžta Sutarties 139 straipsnio 1 dalyje. Pagal 2003 m. Stojimo akto 4 straipsnį Čekijai, Estijai, Latvijai, Lietuvai, Vengrijai ir Lenkijai taikoma išimtis, kaip apibrėžta Sutarties 139 straipsnio 1 dalyje. Pagal 2005 m. Stojimo akto 5 straipsnį Bulgarijai ir Rumunijai taikoma išimtis, kaip apibrėžta Sutarties 139 straipsnio 1 dalyje.

(5) Europos centrinis bankas (toliau – ECB) įkurtas 1998 m. liepos 1 d. Europos pinigų sistema pakeista valiutų kurso mechanizmu, dėl kurio įvedimo susitarta 1997 m. birželio 16 d. Europos Vadovų Tarybos rezoliucija dėl

⁽¹⁾ OL L 139, 1998 5 11, p. 30.

⁽²⁾ OL L 167, 2000 7 7, p. 19.

⁽³⁾ OL L 195, 2006 7 15, p. 25.

⁽⁴⁾ OL L 186, 2007 7 18, p. 29.

⁽⁵⁾ OL L 186, 2007 7 18, p. 32.

⁽⁶⁾ OL L 195, 2008 7 24, p. 24.

valiutų kursų mechanizmo įdiegimo trečiajame ekonominės ir pinigų sąjungos etape ⁽¹⁾. Valiutų kurso mechanizmo procedūros trečiajame ekonominės ir pinigų sąjungos etape (VKM II) nustatytos 2006 m. kovo 16 d. Europos centrinio banko ir euro zonos nepriklausančių valstybių narių nacionalinių centrinių bankų sutartyje, nustatančioje valiutos kurso mechanizmo veikimo būdus ekonominės ir pinigų sąjungos trečiajame etape ⁽²⁾.

(6) Sutarties 140 straipsnio 2 dalyje nustatytos atitinkamoms valstybėms narėms taikomos išimties panaikinimo procedūros. Ne rečiau kaip kartą per dvejus metus arba valstybės narės, kuriai taikoma išimtis, prašymu Komisija ir ECB Sutarties 140 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka pateikia Tarybai pranešimą. Paskutinės Komisijos ir ECB reguliarios konvergencijos ataskaitos priimtos 2010 m. gegužės mėn.

(7) Valstybių narių nacionalinės teisės aktai, įskaitant nacionalinių centrinių bankų statutus, atitinkamai turi būti pritaikyti siekiant užtikrinti jų suderinamumą su Sutarties 130 ir 131 straipsniais ir su Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statutu (toliau – ECBS ir ECB statusas). Komisijos ir ECB ataskaitose pateikiamas išsamus Estijos teisės aktų suderinamumo su Sutarties 130 ir 131 straipsniais ir su ECBS ir ECB statutu vertinimas.

(8) Pagal Protokolo Nr. 13 dėl konvergencijos kriterijų (toliau – Protokolas) 1 straipsnį, Sutarties 140 straipsnio 1 dalies pirmoje įtraukoje nurodytas kainų stabilumo kriterijus reiškia, kad valstybės narės kainų stabilumas yra tvarus, o vidutinis infliacijos lygis per vienerius metus iki tyrimo neviršija daugiausia trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausias, vidutinio infliacijos lygio daugiau kaip 1,5 procentinio punkto. Pagal kainų stabilumo kriterijų infliacija apskaičiuojama remiantis 1995 m. spalio 23 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2494/95 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų ⁽³⁾ nurodytais suderintais vartotojų kainų indeksais (SVKI). Siekiant įvertinti kainų stabilumo kriterijų, valstybės narės infliacija buvo apskaičiuota pagal tai, kiek procentais pasikeitė 12 mėnesių indeksų aritmetinis vidurkis, palyginti su ankstesnio laikotarpio 12 mėnesių indeksų aritmetiniu vidurkiu. Komisijos ir ECB ataskaitose atsižvelgta į pamatinę vertę, lygią paprastam trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausias, infliacijos lygių aritmetiniam vidurkiui, prie jo pridėjus 1,5 procentinio punkto.

Apskaičiuota, kad vienerių metų laikotarpio, kuris baigėsi 2010 m. kovo mėn., pamatinė infliacijos vertė yra 1 procentas, o Portugalija, Estija ir Belgija yra trys valstybės narės, kuriose kainos yra stabiliausias; jų infliacija sudarė

atitinkamai – 0,8 procento, – 0,7 procento ir – 0,1 procento. Dabartinėje ekonominėje situacijoje, kuriai būdingas stiprus bendras neigiamas sukrėtimas, kai daugelyje šalių susidarė neigiamas infliacijos lygis, yra pagrindo geriausių rezultatų pasiekusiomis šalimis nelaikyti tų šalių, kurių vidutinis infliacijos lygis labai skiriasi nuo vidutinio euro zonos infliacijos lygio (2010 m. kovo mėn. – 0,3 %) – tai atitinka 2004 m. konvergencijos ataskaitos precedentą, – nes šios šalys negali būti pagrįstai laikomos pasiekusiomis geriausių rezultatų kainų stabilumo požiūriu ir jų įtraukimas turėtų neigiamo poveikio pamatinei vertei ir tuo pačiu kriterijų teisingumui. Todėl 2010 m. kovo mėn. iš geriausių rezultatų pasiekusių šalių buvo išskirta Airija – vienintelė šalis, kurios 12 mėnesių vidutinis infliacijos lygis (2010 m. kovo mėn. – 2,3 %) labai skyrėsi nuo euro zonos ir kitų valstybių narių infliacijos lygio, o tai rodo didelį ekonomikos nuosmukį.

(9) Pagal Protokolo 2 straipsnį Sutarties 140 straipsnio 1 dalies antroje įtraukoje nurodytas valstybės biudžeto būklės kriterijus reiškia, kad tyrimo metu valstybei narei nėra taikomas Tarybos sprendimas dėl perviršinio deficito pagal Sutarties 126 straipsnio 6 dalį.

(10) Pagal Protokolo 3 straipsnį Sutarties 140 straipsnio 1 dalies trečioje įtraukoje nurodytas dalyvavimo Europos pinigų sistemos valiutų kurso mechanizme kriterijus reiškia, kad valstybė narė laikėsi normalių svyravimo ribų, numatytų Europos pinigų sistemos valiutų kurso mechanizme, be didelių nukrypimų bent paskutinius dvejus metus iki tyrimo. Pirmiausia, valstybė narė negali būti nuvertinusi savo valiutos dvišalio pagrindinio kurso euro atžvilgiu savo pačios iniciatyva per tą patį laikotarpį. Nuo 1999 m. sausio 1 d. VKM II tapo pagrindu, kuriuo vertinama, ar tenkinamas valiutų keitimo kurso kriterijus. Savo ataskaitose vertindami, kaip atitinkamas šis kriterijus, Komisija ir ECB ištyrė dvejų metų laikotarpį, kuris baigėsi 2010 m. balandžio 23 d.

(11) Pagal Protokolo 4 straipsnį Sutarties 140 straipsnio 1 dalies ketvirtoje įtraukoje nurodytas palūkanų normų konvergencijos kriterijus reiškia, kad per vienerių metų laikotarpį iki tyrimo valstybės narės vidutinė nominali ilgalaikė palūkanų norma neviršijo daugiau kaip 2 procentiniais punktais daugiausia trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausias, palūkanų normos. Vertinant palūkanų normų konvergencijos kriterijus, buvo remiamasi lyginamosiomis 10 metų vyriausybės obligacijų palūkanų normomis. Estija, kuri 2010 m. kovo mėn. buvo viena iš valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausias, neturi suderintų palyginamųjų ilgalaikių vyriausybės obligacijų arba palyginamųjų vertybinių popierių, kurie galėtų būti naudojami pamatinei vertei apskaičiuoti. Todėl pagal Protokolo tekstą (kuriame nurodyta „daugiausia trijų valstybių narių, kuriose kainos yra

⁽¹⁾ OL C 236, 1997 8 2, p. 5.

⁽²⁾ OL C 73, 2006 3 25, p. 21.

⁽³⁾ OL L 257, 1995 10 27, p. 1.

stabiliausios“) siekiant įvertinti palūkanų normos kriterijaus atitikimą, Komisijos ir ECB ataskaitose buvo atsižvelgta į pamatinę vertę, apskaičiuotą kaip paprastas dviejų kitų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausios, nominalių ilgalaikių palūkanų normų aritmetinis vidurkis, prie jo pridėjus 2 procentinius punktus. Todėl vienerių metų laikotarpio, kuris baigėsi 2010 m. kovo mėn., pamatinė vertė buvo 6,0 procentai, Portugalijos (4,2 %) ir Belgijos (3,8 %) palūkanų normos vidurkis, prie jo pridėjus 2 procentinius punktus.

(12) Pagal Protokolo 5 straipsnį Komisija turi pateikti duomenis, kuriais naudojama vertinant, kaip atitinkamas dabartinis konvergencijos kriterijus. Šis sprendimas buvo rengiamas remiantis Komisijos pateiktais duomenimis. Komisija biudžeto duomenis pateikė po to, kai juos iki 2010 m. balandžio 1 d. jai perdavė valstybės narės, remdamasi 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 479/2009 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties priede pateikto Protokolo dėl perviršinio deficito procedūros taikymo ⁽¹⁾.

(13) Remdamasi savo ir ECB pateiktomis ataskaitomis apie Estijos pažangą, padarytą vykdant įsipareigojimus siekiant dalyvauti EPS, Komisija nusprendė, kad:

a) Estijos nacionalinės teisės aktai, įskaitant nacionalinio centrinio banko statutą, yra suderinami su Sutarties 130 ir 131 straipsniais bei su ECBS ir ECB statutu.

b) Dėl Estijos konvergencijos kriterijų, nurodytų keturiose Sutarties 140 straipsnio 1 dalies įtraukose, tenkinimo:

— metų, kurie baigėsi 2010 m. kovo mėn., vidutinis infliacijos lygis Estijoje buvo – 0,7 procento, t. y. gerokai mažesnis už pamatinę vertę, ir numatoma, kad mažesnis už pamatinę vertę jis išliks ir ateinančiais mėnesiais,

— Estijai nėra taikomas Tarybos sprendimas dėl perviršinio biudžeto deficito, nes jos biudžeto deficitas 2009 m. sudarė 1,7 % BVP,

— Estija yra VKM II narė nuo 2004 m. birželio 28 d; dviejų metų laikotarpiu, kuris baigėsi 2010 m.

balandžio 23 d., Estijos kronai nebuvo kilęs didelis spaudimas ir per visą kronos įtraukimo į šį mechanizmą laiką nebuvo nukrypta nuo VKM II pagrindinio kurso,

— kadangi Estijos bendroji valstybės skola yra labai maža, nėra kontrolinių ilgalaikių vyriausybės obligacijų ar kitų tinkamų vertybinių popierių, pagal kuriuos būtų galima įvertinti konvergencijos tvarumą, kuri rodo ilgalaikės palūkanų normos. Nors Estijos finansų rinkos rizikos veiksniai krizės piko metu sustiprėjo, jų raida atskaitiniu laikotarpiu, o taip pat platesnis konvergencijos tvarumo, įskaitant ankstesnius Estijos fiskalinės politikos įgyvendinimo rezultatus ir palyginti lanksčią ekonomiką, vertinimas leistų teigti, kad Estija atitinka ilgalaikių palūkanų normų kriterijų.

c) Atsižvelgiant į teisinio suderinamumo ir atitikties konvergencijos kriterijams įvertinimą bei į papildomus veiksnius, Estija atitinka euro įvedimo sąlygas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Estija atitinka būtinas euro įvedimo sąlygas. Estijai taikoma išimtis, nurodyta 2003 m. Stojimo akto 4 straipsnyje, panaikiinama nuo 2011 m. sausio 1 d.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Priimta Briuselyje 2010 m. liepos 13 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

D. REYNERS

⁽¹⁾ OL L 145, 2009 6 10, p. 1.